

Good bye, Alzheimer

Retro vesnice se stávají novým trendem v léčbě demence

PETR TŘEŠŇÁK

San Diego konečně vypadá jako ze škatulky. Čerstvě natřená fasáda radnice jen září a bleďomodré okenní rámy příjemně ladí s nábytkem v nedaleké restauraci. Opozdál parkuje nabýskaný Ford Thunderbird model 1959 a v duchu oné doby je vyvedené i místní zelinářství, trafikka nebo pošta. Zkrátka to tu vypadá jako v padesátých letech minulého století. Záměrně. Obyvateli tohoto pečlivě oploceného městečka jsou pacienti s demencí. A design jejich mládí jim podle odborníků pomáhá prožít závěr života aktivně a s úsměvem na rtech.

Reminiscenční terapie

Experiment, který v americkém San Diegu odstartoval letos, je první svého druhu. Vychází ovšem z vyzkoušeného přístupu, je muž se říká reminiscenční terapie. Jak dobře víme, mozek postižený demencí postupně ztrácí paměť, tenhle proces však v první fázi poškozují zejména krátkodobou paměť – zapomínáme, kde jsme zaparkovali auto a že se na plotně smaží lívance.

Nejpevněji jsou v neuronových okruzích naopak uloženy vzpomínky z období dospívání a rané dospělosti (obvykle se uvádí 10–30 let). A ukázalo se, že pacientům s demencí kontakt s relikviemi tohoto období pomáhá. Dobový tisk a poslech hudby, nábytek, předměty denní potřeby nebo fotografie – cokoli, co připomíná zlaté časy mládí, zlepšuje pamětníkům náladu, posiluje jejich chřadnoucí paměť i kognitivní schopnosti. Rada zařízení pro seniory s demencí má tak ve skladu krabici s takovými půl století starými starožitnostmi.

Ta ambicióznější pak zkoušejí jít ještě o trochu dál. V nizozemském Rotterdamu jeden pečovatelský domov zřídil v přízemí jakési „reminiscenční muzeum“, jeho protějšek v Drážďanech vybavil jeden svůj pokoj ve východoněmeckém stylu, takže ze zdi shlíží na seniory Erich Honecker a z reproduktoru znějí slágy místního slavíka Franka Schöbela. Trochu to připomíná scénu z filmu *Good bye, Lenin*.

VESNICE PRO DEMENTNÍ

Toulky minulostí

V San Diegu tenhle koncept dotáhli k dokonalosti. Vesnice, která slouží jako denní stacionář pro klienty s demencí, se skládá z celkem 24 budov a nechybí tu knihovna, muzeum, kavárna, park či kino. Architekt vše navrhl ze dřeva a ve zmenšených proporcích, podoba ovšem věrně kopíruje skutečný vzhled města v padesátých a šedesátých letech minulého století.

Senioři se tu mohou v bezpečí potulovat, jen tak lelkovat a užívat si „small talks“ se svými vrstevníky.

Po pár měsících provozu hlásí zařízení vysokou spokojenost svých klientů a obrovský zájem dalších. A média píšou, že v éře stárnutí populace se chystá tenhle koncept napodobit řada dalších amerických měst.

San Diego se ostatně inspirovalo v Evropě. Slavné zařízení De Hogeweyk poblíž nizozemského Amsterdamu nabízí už téměř deset let unikátní přístup k péči o lidi s demencí. Jde o pečlivě uzavřenou, nicméně skutečnou vesnici v normálních proporcích, kterou se její stálí rezidenti mohou po celý den volně pohybovat, zatímco je sociální pracovníci obsluhují v kavárnách, obchodech či knihovnách. Večer je pak něžně posbírání a dovedou do jejich apartmánu. Je to přátelské, byť na provoz trochu drahé – měsíční účet za jednoho klienta vyjde na šest tisíc eur, většinu tady na rozdíl od San Diega platí stát.

Vizionáři tak dnes prorokují, že péče budoucnosti by mohla vzniknout zkřížením obou konceptů – tedy skutečná vesnice vyvedená v retro stylu, který stimuluje chřadnoucí nervovou soustavu rezidentů.

Pokud se tak stane, autor tohoto sloupku by rád využil příležitosti a učinil jistou předběžnou objednávku. Jeho nejpevnější vzpomínky jsou rozkročeny do období před listopadovým převratem a do období po něm. Rád by tedy tímto požádal budoucí geriatry, aby vesnici, kde bude jednou umístěn, designovali spíše v duchu let porevolučních než doby predešlé. Nerad by soumrak svého života strávil poslechem interpretů ze stáje Františka Janečka. ●

↓ INZERCE

KOMEDIE MĚSTSKÁ DIVADLA PRAŽSKÁ **ROKOKOABC**

LENKA VAGNEROVÁ & COMPANY

NEŽ VŠE ZAČALO...

REŽIE LIONEL MÉNARD
PREMIÉRA 24. 11. 2018

PRÁHA PRAHA PRAHA PRAHA

MINISTERSTVO KULTURY

IN

RS007140-2